

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

Basına ve kamuoyuna yansıyan bilgilere göre Nurol Holding bünyesindeki TUMAD Madencilik, İzmir-Balıkesir sınırında (Bergama ilçesine bağlı) Kozak Yaylası'nda yer alan altın ve gümüş madeni ocağının kapasitesini artırmak için Bakanlığınıza başvurmuştur. Çevre düzeni planında maden ocağı orman ve tarım arazileri üzerindedir. Bakanlığınıza kapasite artış talebi ile gelen şirketin ÇED alanını 835 hektardan 1387 hektara, ocak sahasını 134 hektardan 353 hektara, yığın liç alanını 83 hektardan 257 hektara çıkarmak için izin istediği bilinmektedir.

Şirketin mevcut yıllık 22 milyon 432 bin tonluk kazı miktarının yıllık 29 milyon 788 bin 270 tona, yığın liç tesisinin yıllık kapasitesini ise 7 milyon 760 bin tondan yıllık 15 milyon 500 tona çıkarmayı planladığı basına yansıyan bilgiler arasındadır. Proje tanıtım dosyasında ise kapasite artışına ilişkin "İşbu proje kapsamında 9 yıllık maden ömrü boyunca 115.324.063 ton cevher çıkarılması planlanmakta olup, yığın liç tesisine serilecek olan toplam cevher miktarı 116.198.063 ton olacaktır. Bununla birlikte 9 yıllık maden ömrü boyunca toplam pasa miktarı 87.856.492 ton olup, toplam kazı miktarı da 201.551.662 ton olacaktır. Cevherinin ortalama tenörünün altın (Au) için 0,39 g/t, gümüş (Ag) için 0,83 g/t olup yaklaşık 1-1,1 milyon ons altın eşleniği üretim öngörülmektedir. Mevcut ÇED Olumlu kararına esas Yığın Liç Tesisi kapasitesi 75,3 milyon ton'dur. Bu kapasitenin Mart 2025 yılı itibari ile 39,1 milyon ton'luk kısmı fiili olarak kullanılmıştır. Kapasite ve alan artışı ile birlikte toplam yığın liç tesis kapasitesi 155,3 milyon ton olarak tasarlanacaktır" bilgisi mevcuttur.

Bu rakamlar gösteriyor ki maden tesisi Erzincan Çöpler (İliç) madeninden daha büyük bir kapasiteye sahip olacaktır. Kozak Yaylası karşısında bir vadinin tepesinde olan yığın liçi alanı Hacıhüseyinler Köyü'nün yaylasına oldukça yakındır. Bu yayla yaz aylarında yerleşim alanı olarak kullanılmaktadır. Yaylada camii, mezarlıklar ve evler bulunmaktadır. Dolayısıyla şu anda bile risk oluşturan maden tesisi kapasitesini 39,1 milyon tondan 155,3 milyon tona çıkararak riski kat be kat artırmakta, yöre halkını kaygılandırmaktadır.

Bunun yanı sıra 9 yıldır çalışmakta olan tesisin halihazırda köylülerden gelen şikayetler üzerine kuraklığa yol açtığı bilinmektedir. Madra Dağının yer altı suları sadece Kozak Yaylası'nı değil Kuzey Ege'ye ve Midilli'ye kadar geniş bir bölgeyi beslemektedir. Kuzey Ege'de tarım alanlarının veriminin düşeceği, biyoçeşitliliğe zarar vereceği ve ekosistemi kökten değiştireceği ön görülmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

1. Bergama İlçesi Kozak Yaylası'nda faaliyet gösteren maden işletmesinin kapasite artışı talebi için başlatılmış olan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci hangi aşamada?
2. ÇED sürecinde bölgenin hassas ekolojik yapısı, su havzaları üzerindeki potansiyel etkiler ve İliç faciası ışığında atık depolama tesislerinin güvenliği gibi konular ne ölçüde detaylı incelenmektedir?
3. Kapasite artışının onaylanması durumunda ortaya çıkması muhtemel çevresel riskler (siyanür/ağır metal kirliliği, su varlıklarının azalması/kirlenmesi, tozlaşma, gürültü, biyoçeşitlilik kaybı, heyelan riski vb.) nelerdir? Bakanlığınız bu risklere karşı ne gibi somut önlemler almayı planlamaktadır?
4. İliç faciası göz önüne alındığında, Kozak Yaylası'ndaki maden işletmesinin mevcut durumu ve olası kapasite artışı ile ilgili olarak bölgede yeni bir çevre felaketinin yaşanmaması için Bakanlığınızca alınan ek tedbirler ve denetim mekanizmaları nelerdir? Atık depolama tesislerinin durumu ve güvenliği konusunda özel bir inceleme yapılmış mıdır/yapılacak mıdır?
5. Kapasite artışı ve ÇED süreci ile ilgili olarak yöre halkının, muhtarların, yerel yönetimlerin ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınmış mıdır? Halkın katılımı toplantıları ne ölçüde şeffaf ve katılımcı bir şekilde yürütülmüştür/yürütülecektir? Yöre halkının endişeleri ve talepleri karar alma süreçlerine ne ölçüde dahil edilmektedir?
6. Kozak Yaylası'nın tarımsal potansiyeli göz önüne alındığında, madencilik faaliyetlerinin bölgenin sosyo-ekonomik yapısı üzerindeki uzun vadeli etkileri değerlendirilmiş midir?